

Forudsætning, uden at der iforveien er foregaaet en meget vigtig Act, og, naar saa denne vigtige Act, som jeg strax skal omtale, først er foregaaet, saa betyder Forudsætningen aldeles Intet. Dersom Kongen og Rigsraadet blive enige om, at Fællesforsatningen skal ophæves — thi kun ved denne Enighed mellem Kongen og Fællesrepræsentationen kan det skee —, saa kan Regjeringen komme til Rigsdagen med alle slags Forslag, og deriblandt et Forslag om at reintegrere Rigsdagen i sin tidligere Stilling. — Men vil Noget af os herfra gaae ind paa den Tanke, som kunde synes at ligge bagved, hvad der er sagt, at Kongen eensidigt kunde opgive Rigsraadet, altsaa Fællesforsatningen, dersom han eensidigt kunde opgive Rigsraadet, hvorfor skulde han da ikke ogsaa eensidigt kunne opgive Rigsdagen? Komme vi først ind paa den Veie, at Monarcher kunne eensidigt sætte Forsatninger tilside, og at de selv ere EneDOMMERE over, om de ere i „anerkjendt Virksomhed“ eller ikke, ja, saa blev der tilsidst maaskee meget saa Forsatninger tilbage. Vort constitutionelle Værn bestaaer netop deri, at vi sige: En Forsatning kan ikke kastes overende; at gjøre det er en Volds handling; en Forsatning kan kun ophæves paa lovlig Maade, paa constitutionel Maade, ved at følge de Former, som ere fastsatte i selve Forsatningen. Disse Former, de være nu heldige eller uheldige, ere Bogterne om den sande Folkesfrihed, som bestaaer deri, at Volds handlinger ikke kunne gjøres gjældende uden at bære Ulovlighedens Stempel. Det er derfor, at denne Forudsætning ingen Betydning kan faae, uden i det Dieblik, hvor den slet ikke behøves, og naar den saa faaer Betydning, saa faaer den ikke en større eller mindre Betydning end det Forslag, som Regjeringen paa constitutionel Maade bringer ind til Rigsdagens Beslutning, det vil sige, efter grundlovmæssige Regler. Altsaa Forudsætningen har ingen Betydning, naar Regjeringen ikke vil give den en saadan, og det har den ærede Rigsdagsmand selv sagt (S. A. Hansen: Nei!). Ja, han har sagt, at den ingen Betydning kan faae, uden at Regjeringen vil slutte sig til den. Det kan gjerne være,

at der kan udfindes en anden Betydning end den ganske simple, at den ikke er Noget uden Regjeringens Mellemkomst; men naar man tager den ærede Rigsdagsmands Udtalelse ganske simpelt paa samme Maade, som man i Almindelighed tager Tingene i denne Verden, saa bliver dog Betydningen deraf ingen anden end den: Naar Regjeringen ikke vil benytte Forudsætningen, saa er den Intet, og naar det Dieblik kommer, hvor Regjeringen skulde kunne benytte den, saa gjøres den ikke mere behov, thi Rigsdagen er jo ei heller bunden ved den. Regjeringen kan ikke komme og sige til Rigsdagen: Da en forudgaaende Rigsdag i det og det Aar har gjort det og det under den og den Forudsætning, saa er det nu en senere Rigsdags Pligt at handle derefter. Dersom Rigsdagen den Dag, Regjeringen kommer til den og siger: „I Genhold til den Forudsætning skal Rigsdagen nu atter træde i sin tidligere Stilling og Virksomhed“, siger Nei, saa kan Regjeringen ikke tvinge den; den Rigsdag, som gik ud fra en Forudsætning, som ingen lovbindende Bekræftelse fik, den kan ikke have ventet at kunne styre vore, den senere Rigsdags Handlinger. Skulde Forudsætningen saaledes stedse svæve i Luften over os, saa maatte den idetmindste være gaaet ind i vor Forretningsorden og være optagen deri som en Bestemmelse, der sagde, naar den eller den Eventualitet indtræder, saa skal det og det skee. Men selv da var intet virkeligt Baand tilstede, thi vi ere jo Alle enige i, at Forretningsordenen kun har Gyldighed fra det ene Aar til det andet. Vi begynde jo enhver Rigsdags Sammenkomst gaaende ud fra, at vi antage vor Forretningsorden paany; vi gjøre det ikke ved en formelig Act, men vi vide, at det er saaledes, og vi gaae frem paa den Maade for at undgaae det Besværlige ved hvergang at skulle discutere den.

Jeg skal nu forlade „Forudsætningen“; jeg har den Overbeviisning, at den dog tilsidst døer af sig selv; det kan gjerne være, at der gjentagende Gange vil blive forsøgt paa med meget Snille at blæse et konstigt Liv i den, men noget naturligt Liv faaer den ikke. Men jeg skal nu gaae over til den første Deel